



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.146. 2026

Warszawa/elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15597 Pani Posłanki Iwony Kozłowskiej, „w sprawie projektowanych przepisów ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, w szczególności w zakresie wprowadzenia kryterium wieku do 65. roku życia jako warunku dostępu do tej formy wsparcia”, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Projekt ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami został przygotowany i przyjęty 28 października 2025 r. przez Rząd. Obecnie trwają prace w powołanej 4 grudnia 2025 r. nadzwyczajnej podkomisji sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny do rozpatrzenia ustawy o asystencji osobistej¹. W związku z tym Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma ograniczone możliwości zmian w projekcie. Należy jednak wskazać, że w trakcie trwających prac parlamentarnych dotychczasowe koncepcje i rozwiązania mogą ulec zmianie.

Ustalenie przedziału wiekowego osób uprawnionych do asystencji osobistej (13–65 lat) odzwierciedla przyznanie pierwszeństwa grupie, której wsparcie, o jakim mowa w art. 19 Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217) jest najbardziej potrzebne. Uwzględniono tu, że osoby we wskazanym okresie życia są najbardziej aktywne społecznie i zawodowo, a tym samym najbardziej potrzebują wsparcia asystenta, aby zachować w tej aktywności samodzielność i niezależność.

Przepisy projektu zabezpieczają przy tym osoby, które ukończyły 65 rok życia w ten sposób, że jeżeli prawo do asystencji osobistej zostanie przez nie nabyte przed ukończeniem tego wieku, to z usługi tej będą mogły korzystać do końca okresu obowiązywania decyzji o jej przyznaniu.

Wzorem innych krajów (Dania, Szwecja, Słowenia) nie przewidziano kryterium dochodu dla osób z niepełnosprawnościami ubiegających się o usługi asystenckie. Górną granicę wieku określono na poziomie 65 lat, podobnie jak w Danii, Szwecji, Słowenii oraz Irlandii. Zgodnie z polskimi przepisami warunkiem ubiegania się o przyznanie asystencji osobistej jest posiadanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

Polskie rozwiązania legislacyjne przygotowano w oparciu o przegląd wdrożonych w innych krajach rozwiązań. Po wstępnej ocenie do dalszych, pogłębionych prac analitycznych wybrano rozwiązania z zakresu asystencji osobistej stosowane w: Szwecji, Danii, Norwegii, Słowenii, Irlandii, Szkocji, Czechach i Niemczech.

Wyodrębniono też kluczowe obszary analiz, takie jak: podstawa prawna; podmiot odpowiedzialny za realizację; finansowanie asystencji osobistej; kryteria przyznawania finansowania usług asystenckich; procedura przyznawania świadczenia i organizacja usług;

¹ Przedstawionego przez Prezydenta RP projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk nr 316), rządowego projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk nr 1929), poselskiego projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk nr 1933) (PSR02N)

wybór podmiotu świadczącego usługi asystenckie; formy prawne działalności asystenckiej; nadzór nad realizacją działań i ich ewaluacja; zakres świadczonych usług asystenckich; zawód asystenta – dobrostan asystentów i prestiż zawodu; informacja o usługach.

Należy podkreślić, że osoby powyżej 65 roku życia mogą obecnie korzystać również z innych, dedykowanych im form wsparcia. Są to m.in. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, świadczone w ramach pomocy społecznej dla seniorów (programy „Senior+” i „Opieka 75+”). Mogą również korzystać z tzw. „programowej” asystencji osobistej („Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych).

Projektowane rozwiązania mają charakter etapowy, umożliwiając stopniowe rozwijanie systemu asystencji osobistej. W związku z tym przepisy projektu ustawy przewidują przeprowadzenie ewaluacji funkcjonowania przyjętych rozwiązań po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie. Pozwoli to na ocenę skuteczności zastosowanych kryteriów dostępu do asystencji osobistej. Jej wyniki mogą stanowić podstawę do ewentualnych zmian legislacyjnych, w tym rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do korzystania z usługi i zmiany kryteriów jej przyznawania.

Informuję, że celem umożliwienia pokrycia kosztów opieki i rehabilitacji związanych ze szczególnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowano ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429, z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2024 r. Świadczenie wspierające przysługuje osobie, która ukończyła 18 rok życia i posiada decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jeżeli potrzebę wsparcia określono w jej przypadku w przedziale od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia. W zależności od otrzymanego poziomu potrzeby wsparcia beneficjentowi przysługuje określona w ustawie wysokość świadczenia.

Osoba zainteresowana otrzymaniem wsparcia powinna złożyć wniosek do Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności (WZON), który wydaje decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, a po jej otrzymaniu - złożyć wniosek o świadczenie wspierające do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Biurze Pełnomocnika Rządu do spraw osób Niepełnosprawnych podejmowane są liczne działania zmierzające do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami. Inicjatywy legislacyjne uwzględniają przede wszystkim fakt istotnego zróżnicowania przedstawicielek i przedstawicieli tej grupy m.in. w zakresie ponoszenia kosztów związanych z leczeniem czy rehabilitacją. W resorcie dokłada się wszelkich starań, by oferowane wsparcie odpowiadało na te potrzeby w jak największym stopniu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/